

SLIK LAGER MAN ET STYRESKÅR

SIST REDIGERT AUGUST 18, 2020

Begynn alltid med å lage et styreskår (også kalt åpent skår) på den siden av treet du vil at det skal falle mot. På den måten kan du kontrollere fallretningen, noe som er nødvendig for å unngå ulykker og skader på deg selv eller andre i nærheten. Det er veldig viktig å lage styreskåret på rett måte for å garantere sikkerheten ved felling.

Hensikten med et styreskår er å skape et "hengsel" i treet for å styre det når det faller mot bakken. Hengselet dannes ved hjelp av styreskåret og det avsluttende hovedskåret. Styreskårets plassering, vinkel og dybde er avgjørende for å sikre ønsket fallretning.

Hvis du ikke har utført rettet felling før, eller bare vil friske opp kunnskapene dine, anbefaler vi at du leser Forstå rettet felling. [Les mer om rettet felling på chainsawacademy.husqvarna.com](https://chainsawacademy.husqvarna.com)

Før du begynner

Å felle trær kan være farlig. For høyeste sikkerhet er det viktig å være godt forberedt. Før man fellere et tre er det derfor viktig å skaffe seg lærdom om motorsagsikkerhet, rett utstyr og hvor grundig og nøyaktig fellingen må planlegges.

Hvis du er uerfaren, eller føler deg usikker, skal du søke råd og hjelp hos en fagperson.

Velg rett metode for styreskåret

Et styreskår kan lages på mange ulike måter. Nedenfor beskrives de fire vanligste, og sikreste, metodene:

- Åpent styreskår med siktet overskjær.
- Åpent styreskår med siktet underskjær.
- Åpent styreskår med større åpningsvinkel.
- Omvendt styreskår eller Humboldt-skår.

De største forskjellene mellom disse metodene er åpningsvinkelen, i hvilken rekkefølge du lager skjærene og hvor du legger hovedskåret.

Nedenfor beskrives de fire metodene kortfattet.

GUIDE

Styreskår

1. Åpent styreskår med siktet overskjær

Anbefales for felling av de fleste trær i flatt eller litt hellende terreng. Den sikreste og enkleste metoden for å lykkes.

- Anbefalt metode: sikker og pålitelig.
- Brukes til de fleste formål i flatt eller litt hellende terreng.
- Enklere for underskjæret å møte det vinklede toppskjæret for økt retningspresisjon.

- Hovedskåret lages på nivå med underskjæret eller litt ovenfor for å minimere risikoen for splintring.
- + Lav stubbehøyde.
- + Brytekanten er intakt til rett før treet slår i bakken for økt kontroll.

2. Åpent styreskår med siktet underskjær.

Brukes i visse deler av verden ved avvirking i flatt eller litt hellende terreng, spesielt ved felling av trær som lett splintres.

- Kan brukes til de fleste formål i flatt eller litt hellende terreng.
- + Lav stubbehøyde.
- + Liten åpningsvinkel (45–55°) som gjør at brytekanten går av tidlig, noe som egner seg for trær som lett splintres.
- Et høyere hovedskår kan øke risikoen for at treet splintres.
- Det kan være vanskeligere å oppnå rett styreskår og brytekanthetthet.

3. Åpent styreskår med stor åpningsvinkel

Dette er en god metode som gir større kontroll fordi brytekanten er intakt lenger.

- Brukes for trær i flatt eller hellende terreng.
- Åpningsvinkel på mer enn 70° for økt kontroll og presisjon.
- Underskjæret er vinklet nedover sett fra hovedskåret.

- Hovedskåret er på nivå med, eller litt over, styreskåret.
- + Brytekanten er intakt til rett før treet slår i bakken for økt kontroll.
- Høyere stubbehøyde.

4. Omvendt skår eller Humboldt-skår

Dette er en sikker og effektiv metode for å felle trær som står i bratt, hellende terreng eller som lett splintres.

- Egner seg for grovere trær i bratt terreng.
- Åpningsvinkel på minst 45°.
- Det horisontale skåret har samme vinkel som hovedskåret.
- Hovedskåret legges litt over styreskåret.
- + Tre typer som lett splintres.
- + Intakt stubbe.
- + Lav stubbehøyde i bratt terreng.
- Høy stubbehøyde i flatt terreng.

Vi anbefaler igjen et åpent styreskår med siktet overskjær, ettersom det er en sikker og enkel metode som passer for de fleste trefellings-situasjoner.

ANBEFALT METODE

1. Åpent styreskår med siktet overskjær

Metoden anbefales for felling av de fleste trær i flatt eller litt hellende terreng. Dette er den sikreste og enkleste fremgangsmåten. Den store åpningsvinkelen (60–80°) gjør at brytekanten forblir intakt til rett før treet slår i bakken.

Ved først å lage – og sikte med – et vinklet overskjær er det enklere å få underskjæret til å møte overskjæret. Hovedskåret legges deretter på linje med underskjæret, eller litt over, for å minimere risikoen for at treet splintres.

Slik gjør du det:

TRINN-FOR-TRINN

---

1. Sag bort utstikkende røtter

Forbered styreskåret ved å sage bort utstikkende røtter som kan gjøre fellingen vanskeligere. Barken bør fjernes rundt stammen på nivå med de tenkte styre- og hovedskårene slik at skårene blir rene.

2. Forbered styreskåret

Len venstre skulder mot stammen. Stå med bena bredt fra hverandre, eller plasser venstre kne på bakken, slik at du får god balanse. Før du begynner på styreskåret skal du bestemme høyden på stubben og markere den med motorsagen.

3. Sikt

Sikt med overskjæret mot et punkt lengre unna i terrenget der du vil at treet skal falle ned. Punktet må stemme overens med fallretningslinjene på sagen.

4. Lag overskjæret

Vinkle sverdet og begynn å sage med full gass ved 60–80 graders vinkel. Kontroller regelmessig under sagingen at du står i opprinnelig posisjon. Sag 20–25 % inn i treet diameter.

5. Lag underskjæret

Sag underskjæret slik at det møter overskjæret nøyaktig. Underskjæret må ikke sages for dypt. Hvis over- og underskjæret ikke møtes på nøyaktig samme sted, får du ikke tilstrekkelig kontroll over fellingen. Det er også viktig å holde sagen horisontalt når underskjæret lages.

6. Lag ved behov også skjær på motsatt side.

Hvis treets diameter er større enn sverdet er langt, skal både over- og underskjæret lages fra den andre siden også.

7. Lag hovedskåret

Velg et egnet hovedskår for det aktuelle treet. Hovedskåret skal være på linje med, eller litt over, underskjæret.

Andre metoder

Her gir vi en oversikt over fire vanlige styreskårsmetoder med nærmere beskrivelse av anbefalt metode: Åpent styreskår med siktet overskjær For mer informasjon om de andre metodene, kontakt en lokal fagperson.

